

ЗАКОН УКРАЇНИ

(Закон втратив чинність на підставі Закону
N 254/96-ВР від 28.06.96, ВВР, 1996, N 30, ст.142)

**Про внесення змін і доповнень до Конституції
(Основного Закону) України**

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 20, ст.271)

Внести до Конституції (Основного Закону) України (888-09)
такі зміни і доповнення:

1. Назви розділів III і V та глави 7 викласти в такій редакції:

"III. ДЕРЖАВНИЙ І ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ";

"V. ОРГАНИ ЗАКОНОДАВЧОЇ І ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ";

"Глава 7. Україна - незалежна держава".

2. Статтю 68 викласти в такій редакції:

"Стаття 68. Україна - незалежна демократична правова держава".

3. Статті 69 і 72 виключити. 4. У статті 97:

1) частини першу і другу викласти в такій редакції:

"Стаття 97. Єдиним органом законодавчої влади України є Верховна Рада України.

Верховна Рада України правомочна розглядати і вирішувати будь-яке питання, що не входить згідно з Конституцією до компетенції органів державної виконавчої чи судової влади, а також не є таким, що вирішується виключно всеукраїнським референдумом";

2) пункти 2-4, 6, 9, 10, 10-1, 12-14, 16-18, 21, 21-1, 27, 29 і 30 викласти в такій редакції:

"2) прийняття рішень з питань державного устрою України;

3) вирішення питань, пов'язаних із зміною державних кордонів України;

4) визначення основних напрямів внутрішньої і зовнішньої політики України";

"6) визначення засад державного регулювання економічного і соціального розвитку України; затвердження найважливіших загальнодержавних програм економічного, соціального і національно-культурного розвитку, охорони навколишнього середовища; затвердження державного бюджету України, здійснення контролю за ходом виконання загальнодержавних програм і бюджету та затвердження звіту про їх виконання; внесення змін до державного бюджету України";

"9) затвердження за пропозицією Президента України Прем'єр-міністра України;

10) обрання Верховного Суду України, суддів обласних і Київського міського судів, призначення арбітрів Вищого арбітражного суду України, арбітражних судів областей, міста Києва, Генерального прокурора України, Голови Служби національної безпеки України, Голови правління Національного банку України, головного редактора газети Верховної Ради України; затвердження президії Вищого арбітражного суду України, колегії Генеральної прокуратури України;

10-1) затвердження запропонованих Президентом України кандидатур на посади міністрів закордонних справ, оборони, фінансів, юстиції, внутрішніх справ та голів Державного комітету у справах охорони державного кордону і Державного митного комітету";

"12) заслуховування звітів органів, які вона утворює або обирає, а також посадових осіб, яких вона призначає, обирає або кандидатури яких затверджує;

13) здійснення законодавчого регулювання відносин власності, підприємницької діяльності, соціального і культурного розвитку, державної митної, науково-технічної політики, бюджетної і кредитно-фінансової систем, оподаткування, державної політики оплати праці і ціноутворення, охорони навколишнього середовища, використання і відтворення природних ресурсів України, інших відносин, які потребують законодавчого врегулювання;

14) вирішення питань про використання території та природних ресурсів України; забезпечення екологічної безпеки; затвердження програм охорони навколишнього середовища, національних програм ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи";

"16) законодавче регулювання і контроль за забезпеченням конституційних прав, свобод і обов'язків громадян України;

17) розгляд питань забезпечення рівноправності громадян всіх національностей, що проживають на території України;

18) прийняття рішень про проведення всеукраїнських референдумів";

"21) визначення порядку організації і діяльності органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, суду, арбітражного суду та прокуратури, визначення загальних правових засад утворення і діяльності громадських об'єднань;

21-1) дострокове припинення повноважень місцевих Рад народних депутатів у разі, якщо вони порушують Конституцію (888-09) і закони України, та призначення нових виборів депутатів цих Рад";

"27) заснування державних нагород та встановлення почесних звань України";

"29) накладення вето на укази Президента України та постанови Кабінету Міністрів України у разі, якщо вони суперечать Конституції та законам України; звернення до Конституційного Суду України з пропозицією дати висновок про конституційність та законність зазначених актів;

30) скасування постанов Президії Верховної Ради України, розпоряджень Голови Верховної Ради України";

3) доповнити статтю пунктами 34 і 35 такого змісту:

"34) затвердження указів Президента України про оголошення війни, запровадження воєнного і надзвичайного стану;

35) порушення перед Президентом України питання про виступ з позачерговою доповіддю на пленарному засіданні Верховної Ради України з найбільш важливих питань життя суспільства і держави";

4) частину четверту викласти в такій редакції:

"Верховна Рада України приймає закони України, постанови, декларації, звернення, заяви";

5) доповнити статтю після частини четвертої новою частиною такого змісту:

"Закон набирає чинності після десяти днів з моменту його опублікування, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування";

6) виключити із статті пункти 5, 28 і 32.

5. Частини третю і четверту статті 101 викласти в такій редакції:

"Чергові сесії скликаються Президією Верховної Ради України.

Позачергові сесії скликаються Головою Верховної Ради України, Президією Верховної Ради України з їх ініціативи, або на пропозицію не менш як третини складу Верховної Ради України, або з ініціативи Президента України".

6. Статтю 104 доповнити після частини другої трьома новими частинами такого змісту:

"Закон України підписує Голова Верховної Ради України і передає його Президенту України.

Президент України підписує закони України протягом десяти днів з дня одержання закону. В цей же термін Президент України може скористатися правом відкладального вето і повернути закон із зауваженнями до Верховної Ради України для повторного розгляду.

Якщо при повторному розгляді закон буде прийнято більшістю голосів від загальної кількості народних депутатів, Президент України зобов'язаний його підписати протягом семи днів".

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною шостою.

7. У статті 106: 1) пункти 3 і 15 виключити;

2) частину другу викласти в такій редакції:

"Президія Верховної Ради України приймає постанови".

8. У частині другій статті 110 слова "колегій Прокуратури України, Комітету державної безпеки України" замінити словами "колегії Генеральної прокуратури України".

9. У частині першій статті 111 виключити слова "з питань, що належать до відання України".

10. Частину першу статті 114-1 викласти в такій редакції:

"Стаття 114-1. Президент України є главою держави і главою виконавчої влади України".

11. Статтю 114-5 викласти в такій редакції:

"Стаття 114-5. Президент України:

1) виступає гарантом забезпечення прав і свобод громадян, державного суверенітету України, додержання Конституції (888-09) і законів України;

1-1) проводить у життя Конституцію і закони України через систему органів державної виконавчої влади;

2) представляє Україну у міжнародних відносинах;

2-1) є Головнокомандуючим Збройними Силами України;

3) вживає заходів до забезпечення обороноздатності, національної безпеки та територіальної цілісності України;

3-1) здійснює керівництво і спрямовує виконавчу діяльність Кабінету Міністрів України;

4) очолює систему органів державної виконавчої влади, забезпечує їх взаємодію з Верховною Радою України;

4-1) подає на розгляд Верховної Ради України проект державного бюджету України та звіт про його виконання;

4-2) здійснює управління державним майном у випадках, передбачених законом;

5) звертається з посланнями до народу України, подає на розгляд Верховної Ради України щорічні доповіді про виконання прийнятих Верховною Радою України соціально-економічних та інших програм, про становище України та програми внутрішньополітичної і зовнішньополітичної діяльності Президента і Уряду України. Верховна Рада України більшістю голосів від загальної кількості народних депутатів України вправі зажадати від Президента України позачергової доповіді з найбільш важливих питань державного життя;

5-1) виступає з ініціативою про скликання позачергової сесії Верховної Ради України;

6) пропонує для затвердження Верховною Радою України кандидатуру Прем'єр-міністра України; вносить до Верховної Ради України пропозицію про звільнення з посади Прем'єр-міністра України;

7) пропонує на затвердження Верховній Раді України кандидатури для призначення ним на посади міністрів закордонних справ, оборони, фінансів, юстиції, внутрішніх справ та голів Державного комітету в справах охорони державного кордону і Державного митного комітету; звільняє цих осіб з посад;

7-1) для забезпечення виконання Конституції і законів України утворює, реорганізує і ліквідує міністерства, відомства та інші органи державної виконавчої влади в межах коштів бюджету, затверджених Верховною Радою України; призначає та звільняє з посад керівників цих органів;

7-2) скасовує акти Кабінету Міністрів України, акти міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади у разі невідповідності їх Конституції і законам України та указам Президента України;

7-3) встановлює додаткові заходи адміністративної відповідальності за порушення режиму, встановленого у зв'язку з стихійним лихом, епідеміями та епізоотіями;

7-4) на період до прийняття нової Конституції України ухвалює укази з питань економічної реформи, не врегульованих законами України, з наступним їх затвердженням Верховною Радою України;

7-5) входить з поданням до Верховної Ради України про дострокове припинення повноважень окремих місцевих Рад народних депутатів у разі порушення ними Конституції і законів України та про призначення нових виборів депутатів цих Рад;

7-6) вживає заходів щодо захисту інтересів громадян України поза її межами;

7-7) сприяє задоволенню національно-культурних, духовних і мовних потреб українців, які проживають в інших державах;

8) веде переговори і підписує міждержавні та міжнародні договори України, які набирають чинності після ратифікації Верховною Радою України; призначає і відкликає дипломатичних представників України в іноземних державах та при міжнародних організаціях; приймає вірчі і відкличні грамоти акредитованих при ньому дипломатичних представників іноземних держав;

9) нагороджує державними нагородами України, присвоює почесні звання України;

9-1) присвоює вищі військові звання, дипломатичні ранги, інші спеціальні звання і класні чини;

9-2) засновує президентські відзнаки і нагороджує ними;

10) вирішує питання прийняття до громадянства України і виходу з громадянства України, надання притулку іноземним громадянам та особам без громадянства;

11) здійснює помилування осіб, засуджених судами України;

11-1) видає укази про амністію;

12) приймає рішення про оголошення стану війни, запровадження воєнного стану на всій території України чи в окремих її місцевостях у разі збройного нападу на Україну. Порядок запровадження і режим воєнного стану визначаються законом;

12-1) приймає рішення у випадках запровадження воєнного стану про загальну або часткову мобілізацію на території України;

12-2) запроваджує в разі необхідності надзвичайний стан на території України відповідно до Закону про надзвичайний стан;

13) оголошує в разі необхідності зонами надзвичайних екологічних ситуацій окремі місцевості України;

14) дає тлумачення прийнятих ним актів".

12. Статтю 114-6 викласти в такій редакції:

"**Стаття 114-6.** Президент України на основі і на виконання Конституції і законів України в межах своєї компетенції видає укази та розпорядження, які є обов'язковими до виконання.

У разі визнання Конституційним Судом України указів чи розпоряджень Президента такими, що суперечать Конституції і законам України, вони вважаються нечинними".

13. Статті 114-7 і 114-8 виключити.

14. Доповнити главу 12-1 "Президент України" статтю 114-10 такого змісту:

"**Стаття 114-10.** В разі смерті, дострокового припинення повноважень Президента України або усунення його з посади у випадках, передбачених статтю 114-9 Конституції України, виконання обов'язків Президента на період до обрання і вступу на посаду нового Президента за рішенням Верховної Ради України покладається на Голову Верховної Ради України. В цих випадках вибори нового Президента мають відбутися не пізніше як за 90 днів".

15. Статті 115-123 викласти в такій редакції:

"Стаття 115. Кабінет Міністрів України (Уряд України) є органом державної виконавчої влади України.

Стаття 116. Кабінет Міністрів України складається з Прем'єр-міністра України, Першого віце-Прем'єр-міністра, Віце-Прем'єр-міністра, керівників міністерств закордонних справ, оборони, фінансів, економіки, юстиції, внутрішніх справ, зовнішніх економічних зв'язків, зв'язку, транспорту, Служби національної безпеки, Державного комітету в справах охорони державного кордону та Державного митного комітету.

Президент може ввести до складу Кабінету Міністрів України й інших керівників центральних органів державної виконавчої влади України; у роботі Кабінету Міністрів України може брати участь з правом вирішального голосу голова Уряду Кримської АРСР.

Стаття 117. Кабінет Міністрів України підпорядковується Президенту України та є підзвітним і відповідальним перед Верховною Радою України.

Новоутворений Кабінет Міністрів України подає на розгляд Президента України і Верховної Ради України програму наступної діяльності на строк своїх повноважень.

Верховна Рада України може виразити недовір'я Прем'єр-міністру України, окремим членам Кабінету Міністрів України або Кабінету Міністрів України в цілому, що тягне за собою їх відставку.

Стаття 118. Кабінет Міністрів України вирішує питання державного управління на основі Конституції (888-09) і законів України, указів та розпоряджень Президента України.

Стаття 119. Кабінет Міністрів України у межах своїх повноважень:

1) створює умови для забезпечення державного суверенітету і економічної самостійності України;

2) розробляє державні програми соціально-економічного розвитку України;

3) здійснює державне регулювання економічного і соціального розвитку України;

4) забезпечує проведення фінансової політики України, державної політики в галузі ціноутворення та оплати праці; складання й виконання державного бюджету України; здійснення загальнодержавних і міждержавних економічних програм; створення загальнодержавних фондів розвитку, фондів для ліквідації наслідків стихійного лиха та катастроф, проведення політики в галузі охорони природи, екологічної безпеки і природокористування;

5) здійснює загальнодержавні програми економічного, соціального і культурного розвитку;

6) вживає заходів щодо забезпечення національної безпеки і обороноздатності України;

7) забезпечує здійснення зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної діяльності України, митної справи;

8) здійснює заходи щодо захисту інтересів України, забезпечення законності, прав і свобод громадян, охорони власності і громадського порядку, боротьби із злочинністю;

9) утворює у разі необхідності державні комітети України, головні управління, державні інспекції та інші підвідомчі йому органи;

10) координує діяльність виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів по виконанню державних програм.

Стаття 120. Кабінет Міністрів України видає постанови і розпорядження, організує їх виконання.

Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України є обов'язковими до виконання на території України.

Стаття 121. Кабінет Міністрів України має право скасовувати акти міністерств України, інших підвідомчих йому органів.

Стаття 122. Кабінет Міністрів України об'єднує і спрямовує роботу міністерств України, інших підвідомчих йому органів.

Міністерства та інші центральні органи державної виконавчої влади України здійснюють керівництво дорученими сферами управління, несуть відповідальність за їх розвиток; у межах своєї компетенції видають акти, організують і контролюють їх виконання.

Стаття 123. Структура і компетенція Кабінету Міністрів України визначаються Конституцією України (888-09), Законом про Кабінет Міністрів України, іншими законами України.

Порядок діяльності Кабінету Міністрів України та його відносин з іншими державними органами визначається Законом про Кабінет Міністрів України".

16. Статтю 166 викласти в такій редакції:

"**Стаття 166.** Символами України як незалежної держави є її Державний герб, Державний прапор та Державний гімн.

Державний герб України, Державний прапор України та Державний гімн України затверджуються Верховною Радою України".

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ, 14 лютого 1992 року
N 2113-XII

Про внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) України
Закон України від 14.02.1992 № 2113-XII

Втрата чинності від **28.06.1996**, підстава — [254/96-ВР](#)

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/2113-12>

Законодавство України
станом на 12.08.2024
втратив чинність

2113-12

Публікації документа

- Голос України від 07.04.1992
- Відомості Верховної Ради України від 19.04.1992 — 1992 р., № 20, стаття 271